

ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

УДК 338.2

Строкович Г. В., д. е. н., доцент, професор
кафедри державного управління, публічного
адміністрування та регіональної економіки
Харківського національного економічного
університету ім. С. Кузнеця
Уманс Т., к. е. н., доцент кафедри
корпоративного управління
Університет Кристіанштад

Анотація: Розглянуто особливості здійснення європейської регіональної політики.

Визначено основні напрямки розвитку: впровадження ресурсозберігаючих технологій, застосування відновлюваних джерел енергії, подальший розвиток міст як основа інноваційної діяльності, інвестування в більш розвинуті регіони та регіони, що трансформуються.

Ключові слова: регіон, особливості, економіка знань, інвестиції, трансформації.

Abstract: the features of implementation of European regional policy. The main directions of development: the introduction of resource-saving technologies, use of renewable energy sources, further development of cities as the basis of innovation, investments in more developed regions and transition regions.

Key words: region, features, economy of knowledge, investments and transformation.

В умовах інтеграції України в європейський простір дуже важливим представляється врахування подальшого вектору реалізації європейської регіональної політики та врахування її при розробці внутрішньодержавних регіональних стратегічних завдань. Тому дослідження цього питання представляється актуальним.

Метою нової трансформації системи європейської регіональної політики є формування справедливого, збалансованого і політично прийняттого бюджету згуртованості [1]. Це дозволяє диференціювати підтримку ЄС у здійсненні фінансування, виборі пріоритетних напрямків для здійснення інвестиційної діяльності, застосовуючи при цьому різні ставки співфінансування. Це дозволить підтримувати процес переходу до ринкової економіки більш рівномірно і країни будуть краще пристосовані до використання регіональних ресурсів.

ЄС буде підтримувати не лише ті регіони, які будуть рухатися у напрямку інтеграції та можуть випробувати економічний шок із-за раптового зниження фінансування ЄС, а також всі регіони, чий ВВП на

душу населення в даний час перевищує 75% від середнього по ЄС, але досі не досягли повністю виконання планів з економічних перетворень [1].

Як наголошує Комісар з регіональної політики, Йоханнес Хан це особливо важливо в нинішніх економічних умовах, коли багато перехідних регіонів сильно постраждали від економічної та фінансової кризи поки реалізовували далекосяжні реформи щодо підвищення своєї конкурентоспроможності [1].

На цей час вже здійснено забезпечення реалізації угоди про регіональну політику, яка обслуговує всі Європейські регіони, в той же час захищаючи та підтримуючі становище найбідніших регіонів. Це було досягнуто завдяки розподілу регіонів на три категорії: менш розвинені регіони з ВВП керівника менше 75% у середньому по ЄС, перехідні регіони з ВВП керівника між 75% і 90%, і більш розвинені регіони з ВВП керівника більш ніж на 90% [1].

На основі цього понад 80% бюджету планується у майбутньому інвестувати в менш розвинені регіони та в регіони, що знаходяться у стадії трансформації [1].

В епоху економіки знань комісія з регіональної політики підтверджує ключову роль стійкого розвитку міст, які є центрами генерації інновацій. Особливо це стосується впровадження менш енергоємних видів транспорту та покращенню енергоефективності будівель.

Нова європейська регіональна політика характеризується на 2014-2020 рр. деякими особливостями.

У першу чергу це просування трансєвропейських мереж в галузі транспорту, енергії, інформаційно-комунікаційних технологій.

По-друге, Європейський Союз стикається з новими викликами із-за дефіциту персоналу з певним рівнем кваліфікації, при реалізації активних дій на ринку праці та в системі освіти, наявності певної соціальної ізоляції і незначної мобільності. Тому було прийнято рішення щодо збільшення частки Європейського соціального Фонду (ЄСФ) для покращення ситуації у цієї сфері.

По-третє, для того, щоб підтримати перехід до ресурсно-ефективної економіки було прийнято рішення щодо інвестування значної частки коштів в енергоефективність та в відновлювані джерела енергії, зокрема

в більш розвинених регіонах та регіонах, що трансформуються, які здатні реалізувати подібні проекти.

У березні 2015 року було схвалено порядок денний асоціації між Україною та ЄС, який є спільним практичним інструментом підготовки та сприяння повній імплементації Угоди про асоціацію [2]. Цей документ є підґрунтям моніторингу та визначення прогресу України у процесі виконання Угоди про асоціацію. Згідно нього встановлюються пріоритети співпраці України з ЄС у сфері регіонального розвитку:

імплементація Меморандуму про взаєморозуміння для започаткування діалогу про регіональну політику та розвиток регіонального співробітництва;

імплементація Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, прийнятої у 2014 році;

визначення рамок регіонального розвитку шляхом прийняття Закону про засади державної регіональної політики чи внесення змін до законодавства з питань регіонального розвитку;

ефективний механізм координації на місцях, у тому числі структурована процедура консультацій із зацікавленими сторонами регіонального розвитку (на національному та регіональному рівнях, включаючи громадянське суспільство);

повна прозорість і контроль бюджетних коштів, що виділяються на регіональний розвиток, у тому числі Державного фонду регіонального розвитку та субвенцій [2].

Важливе значення для покращення співпраці України з ЄС має транскордонне та регіональне співробітництво. Тому з метою його ефективного здійснення поставлено такі завдання:

імплементація Меморандуму про взаєморозуміння для започаткування діалогу про регіональну політику та розвиток регіонального співробітництва;

посилення співробітництва в рамках регіональних та транскордонних програм між Україною та ЄС з метою зменшення дисбалансу у розвитку між відповідними регіонами та забезпечення їх процвітання;

зниження впливу кордону як фізичного бар'єру;

зміцнення співробітництва у рамках Стратегії ЄС для Дунайського регіону (EUSDR), у т.ч. через участь у політичному діалозі та

імплементацию завдань і проектів щодо України, у співпраці із зацікавленими державами-членами ЄС [2].

Таким чином, особливості європейської регіональної політики доцільно враховувати при розробці внутрішньодержавних регіональних та транскордонних стратегічних завдань, які повинно формувати з дотриманням принципів демократії, гласності, прозорості, партнерства, субсидіарності, компліментарності, концентрації.

Література

1. Nahn J. On the financial future of cohesion policy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag39/mag39_en.pdf
2. Регіональна політика та Угода про асоціацію між Україною та ЄС Автори-укладачі: Д. Черніков, Р. Хорольський, О. Синьоокий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://parlament.org.ua/upload/docs/materials_3.pdf